

Fokuspunkter for Lokale og Anlægsfondens vurdering

Ansøgningsproces

Forhåndsvurdering

Ved forhåndsvurdering af projektet skal der indsendes en række dokumenter for henholdsvis byggeprojekter og anlægsprojekter (se listen her). Der foretages en vurdering, der primært tager udgangspunkt i funktionalitet og arkitektur. Vurderingen vil indeholde en række anbefalinger og opmærksomhedspunkter for den videre udvikling og projektering.

Fuld vurdering

Forud for en fuld vurdering af projektet skal der indsendes en række dokumenter for henholdsvis byggeprojekter og anlægsprojekter (se listen her). Vurderingen foretages på baggrund af projektmateriale på myndighedsprojekt niveau (jf. FRI Ydelsesbeskrivelser) og fokuserer på kvalitetssikring og realiserbarhed i projektet.

Bæredygtighed som grundlæggende kvalitetsparameter

Det udvidede bæredygtighedsbegreb anvendes af Lokale og Anlægsfonden som grundlag for en samlet kvalitetsvurdering af projektet.

Lokale og Anlægsfonden ønsker at fokusere på den "brede" bæredygtighed, som ikke kun handler om, hvad der er godt for miljøet, men også om hvad der er godt for mennesker. Gode, bæredygtige projekter handler derfor ikke kun om tekniske tiltag, men også om at mennesker skal kunne mærke og opleve forbedringer, der har betydning for dem. Udover at skabe gode, sunde fysiske rammer ønsker fonden, at ansøgers projekt også skaber sanselige og inspirerende mødesteder for fritidslivet.

Lokale og Anlægsfonden ønsker, at projektet kan fremstå som eksempelprojekt, der viser en god integration af teknik, form og funktionalitet. For at opnå støtte skal der være tale om bæredygtige principper, der er omsat til kreative, arkitektoniske løsninger.

Fonden ser positivt på projekter, der rækker videre end bygningsreglementets krav eller normal praksis, forudsat at de valgte løsninger er effektive og fornuftige set i forhold til det samlede

projekt. Avancerede, tekniske løsninger giver isoleret set ikke anledning til en positiv vurdering. Der ønskes ikke bæredygtighedstiltag, der samlet set er ”påklistede”.

Det er vigtigt, at bæredygtighed indarbejdes som et helhedsperspektiv i projektet fra starten, og at der er fokus på bæredygtighed under hele projektets varighed. Der bør defineres klare mål for det ønskede niveau af bæredygtighed, og der bør planlægges en designproces, hvor bæredygtighed indgår som en integreret del af projektet.

Fokuspunkter

Lokale og Anlægsfonden ønsker, at der særligt fokuseres på nedenstående fokuspunkter. For hvert fokuspunkt er der defineret en række krav og målsætninger, som projektmaterialet skal dokumentere i form af tegninger og beskrivelser. Fonden vil på baggrund af jeres ansøgning vurdere projektets ambitionsniveau såvel som de valgte løsningers kvalitet.

Fokuspunkterne er

- Funktionalitet og arkitektur
- Brugerinddragelse
- Miljø og ressourcer
- Sundhed og indeklima
- Økonomisk robusthed.

Funktionalitet og arkitektur

At arbejde med bæredygtighed betyder i Lokale og Anlægsfondens sammenhæng, at man bruger bæredygtige principper som afsæt for et spændende og nyskabende formsprog, der bevæger og inspirerer. Der foretages en helhedsvurdering af sammenhængen mellem arkitektonisk kvalitet og integrerede bæredygtighedselementer. I vurderingen indgår, hvorvidt der er anvendt eller beskrives løsninger, der belyser specielle arkitektoniske eller udførelsmæssige værdier, eller nytænkning i forhold til funktionaliteten og de anvendelsesmuligheder, der skabes som en del af projektet.

Bygningens placering på området skal udnyttes optimalt og skal samtænkes med evt. eksisterende funktioner og nærmiljø. Konkret vurderes sammenhængen mellem bygningens placering og indpasning med evt. eksisterende bygninger og kontekst samt adgangs- og transportforhold. Der ønskes integrerede, bæredygtige løsninger, der kommer til udtryk i et arkitektonisk formsprog.

Integrerede, funktionelle og arkitektonisk sunde løsninger kan f.eks. komme til udtryk i valg af materialer, hensyn til lokalområdet, udnyttelse af solorientering, fleksibilitet i anvendelse af rum og optimering af bygningsmassen. Placering og disponering af friarealer skal tage hensyn til

den eksisterende topografi, de landskabelige kvaliteter og eventuelle støjgener i forhold til naboer.

Lokale og Anlægsfonden ønsker, at projekterne indeholder fleksible løsninger, så bygninger over tid kan ændres og omformes, når nye behov opstår. Muligheden for at anvende byggeriet til andre formål i byggeriets levetid er et sundt perspektiv rent økonomisk. Det skal sikre, at bygninger og anlæg med få eller omkostningseffektive tilpasninger kan anvendes, når nye behov opstår. Det vil således være en fordel, hvis konstruktioner og tekniske installationer er udformet, så der er mulighed for funktionsændringer og for at tilpasse bygningen tekniske nyudviklinger eller ændringer af de lovbestemte krav.

Det omgivende terræn kan med fordel indtænkes i det samlede projekt, så de nære omgivelser er en integreret del af projektet. Nødvendige løsninger såsom LAR-løsninger (lokal afledning af regnvand), p-pladser m.m. bør så vidt muligt aktiveres som æstetisk robuste og attraktive, flerfunktionelle elementer.

Infrastrukturelt skal bygningen planlægges med god tilgængelighed. Tilgængeligheds løsninger skal leve op til det gældende bygningsreglement og dertil hørende SBI-anvisninger og checklister. Der skal være gode adgangs- og transportforhold for alle. I forhold til bæredygtig transport kan ansøger beskrive relevante forhold vedrørende offentlig transport, cykeltransport, cykelparkering eller faciliteter til el-biler.

Sikkerhed og tryghed er elementer, som ansøger bør overveje som en del af projektets design og udformning. Ansøger kan f.eks. beskrive, hvordan de valgte løsninger bidrager til at forhindre ulykker, og hvordan projektet skaber trygge rammer for brugerne. Tryghed handler f.eks. om overskuelighed i indretningen af udearealer, vejforløb, udendørs belysning, overskuelige legepladser, parkeringssteder og passive tiltag, der forebygger indbrud, hærværk og anden uønsket adfærd.

Bygninger skal have velovervejet og fornuftig funktionalitet, disponering og flow, og der skal afsættes tilstrækkeligt areal til bifunktioner såsom depot, rengørings- og teknikarealer mv.

Brugerinddragelse

Projektet skal tilgodese forskellige brugergrupper, fremme kontakten imellem dem og fremme alsidigheden i benyttelsen – også over en længere årrække.

Lokale og Anlægsfonden ønsker, at ansøgere beskriver, hvordan man har sikret sig, at projektet er målrettet brugere og interessenter, herunder hvordan projektet bidrager i det lokalsamfund, projektet er en del af. Ansøger skal dokumentere inddragelse af lokalsamfundet og andre interessenter, så der skabes ejerskab til projektet og sikres et levedygtigt projekt. Der lægges

derfor vægt på, at projektet indeholder overvejelser om bruger- og interessentinddragelse, og at dette perspektiv er indarbejdet i projektets tidsplan og organisation.

Miljø og ressourcer

Projekter, der ansøger om fondsmidler, skal dokumentere, at miljøhensyn og anvendelse af ressourcebesparende principper er en grundlæggende målsætning for såvel opførelsen som driften af projektet. Det skal dokumenteres, at belastninger af det lokale og globale miljø indgår i overvejelserne for projektet. Fokus ligger på energi, vand, materialer, biodiversitet og forurening.

Energi

Ansøger skal dokumentere, at bygningens forventede energiforbrug lever op til det gældende bygningsreglement. Ansøger kan i den forbindelse med fordel redegøre for, hvordan energiforbrug kan reduceres, hvordan der kan skabes synergier, og hvordan passive egenskaber udnyttes i forhold til behovet for opvarmning, køling, ventilation og dagslys.

Ansøger skal redegøre for projektets strategi for køling, ventilation, klimaskærm (tæthed samt placering og dimensionering af vinduesåbninger mv.), belysning og eventuel integration af vedvarende energisystemer og andre bæredygtige teknologier.

Hvis der er tale om et projekt med en særligt skærpet bæredygtig profil, skal ansøger redegøre for bygningens potentiale for at opfylde den valgte, skærpede energistandard.

Vand

Ansøger skal dokumentere en bæredygtig håndtering af vand, herunder brugsvand, spildevand og regnvand.

Som en del af ansøgningen skal ansøger redegøre for, hvilke vandbesparende tekniske installationer, der anvendes i projektet, samt håndtering af spildevand og regnvand. Regnvand bør i videst muligt omfang opsamles og nedsives på grunden, udledes til bassin eller genanvendes. Der gøres opmærksom på, at gældende regler og vejledninger fra kommuner vedr. nedsivning, genbrug og udledning af regnvand skal overholdes. Principperne bag "Vis Vand Væk" kan også anvendes til at styrke projektets håndtering af overfladevand.

Ansøger skal sandsynliggøre, at projektet er fremtidssikret i forhold til minimering af risiko for oversvømmelser og eventuelle tiltag til klimasikring.

Fonden ser positivt på projekter, hvor tiltag til håndtering af regnvand etableres som multifunktionelle elementer, der understøtter rekreative aktiviteter.

Materialer

Fonden ønsker, at ansøgerprojekter har fokus på at minimere miljøbelastninger, og at valget af materialer understøtter et godt indeklima. Ansøger skal dokumentere, at der er valgt miljøvenlige materialer, hvor det er muligt.

Genbrugsmaterialer bør anvendes i størst muligt omfang. Anvendelse af nye (rå)materialer bør minimeres. Eksisterende konstruktioner bør genanvendes i det omfang, det er hensigtsmæssigt og formålstjenligt.

Ansøger skal anskueliggøre, at der ikke er valgt materialer, der indeholder stoffer fra miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer (2009). Hvor det er teknisk muligt, skal der anvendes PVC-frie materialer. Anvendelse af helt eller delvist halogenerede drivmidler i kølemidler, isolering, skum og teknisk isolering skal så vidt muligt undgås. Anvendelse af biocider og tungmetaller i træbeskyttelse, pudskonserverings- og beskyttelsesmidler, lim og maling skal undgås. Ansøger skal derudover redegøre for, hvordan mængden af flygtige organiske stoffer er minimeret i projektet.

Ansøger opfordres til at vælges indeklimatemærkede produkter. Det kan f.eks. være Dansk indeklimatemærkning, svanemærkede produkter eller produktmærkning som EmiCode eller andre lignende mærkningsordninger. Hvis der ikke anvendes europæisk træ, bør der anvendes FSC- eller PEFC-certificeret træ inkl. CoC-certifikater.

I valget af materialer ser Fonden positivt på, at ansøger har overvejet, hvilke materialer og komponenter som nemt kan nedtages, skilles ad, sorteres og genbruges eller genanvendes med højst mulig anvendelseskvalitet. For tekniske installationer ser Fonden positivt på projekter, hvor de tekniske anlæg er etableret på en måde, så de på et senere tidspunkt kan udskiftes, uden de omliggende bygningsdele skal nedbrydes.

Hvis ansøgerprojektet i forhåndsvurderingen er godkendt som et projekt, der har en særlig profil i forhold til bæredygtighed, kan Fonden vælge at bede om dokumentation af den miljømæssige påvirkning via en livscyklusvurdering (Life Cycle Analysis (LCA)).

Ansøger kan med fordel anvende LCA til at give et overblik over miljøpåvirkning fra byggeriet samt til at sammenligne produkter for at dokumentere, hvordan ansøger er nået frem til de rette, miljørigtige materialer.

Biodiversitet

Miljømæssig kvalitet omfatter også en positiv påvirkning af biodiversiteten i området. Der vil blive set positivt på beskyttelse af de eksisterende, miljømæssige kvaliteter på grunden, f.eks.

bevaring af større træer. Fonden vurderer derudover, i hvilken grad projektet bidrager til biodiversitet i området.

I vurderingen af projektet lægges der vægt på, hvordan projektet samlet set sikrer en biologisk diversitet. Herunder hvilke udearealer projektet indeholder som f.eks. befæstede arealer, diversitet i beplantning, sø- eller bassinarealer mv. Jo mere biologisk aktivitet, der er på grunden, efter at byggeriet er opført, desto bedre vurderes biodiversiteten i projektet.

Forurening

I vurderingen af projektet lægges der vægt på, at ansøger har beskrevet, hvordan risiko for jordforurening er minimeret. Ifølge jordforureningsloven er kortlægning af forurenede jord delt i vidensniveauerne V1 og V2. Når ejendommen er kortlagt på V1- eller V2-niveau, skal der indhentes tilladelse efter jordforureningsloven, før en byggetilladelse kan opnås.

For at opnå støtte til projektet skal ansøger vurdere og budgetsætte risikoen for jordforurening. Fonden vurderer bl.a., om risikoen for jordforurening er realistisk vurderet og realistisk budgetteret.

Sundhed og indeklima

Ansøger skal dokumentere, at projektet er designet med et godt og sundt indeklima. Et godt indeklima omfatter bl.a. temperatur, luftkvalitet, lysforhold og akustik. Ved fritidsbyggeri kan forhold som ventilation, temperaturregulering og luftkvalitet være områder, der ikke er omfattet af bygningsreglementet. Derfor skal sundhed og indeklima belyses i forbindelse med fondsansøgningen.

Termisk indeklima

Ansøger skal dokumentere, at der ikke er risiko for overophedning og træk. Der må ikke være områder med kuldenedfald, der har negativ betydning i forhold til funktionaliteten i projektet.

Luftkvalitet

Luftkvaliteten afhænger af balancen mellem forureningskilder og andelen af tilført, frisk luft, der fortynder forureningen. Forureningskilder kan ud over afgang fra byggematerialer og inventar være afgang af produkter til vedligeholdelse af materialeoverflader, rengøring og fugt/lugt fra menneskelig aktivitet samt fugt fra eksempelvis vandbassiner eller badefaciliteter.

Ansøger skal beskrive eventuelle sundhedsmæssige overvejelser i forhold til luftkvaliteten i projektet, herunder hvordan projektets ventilationssystemer er indrettet, om brugere har mulighed for at justere i zoner mv. Derudover opfordres ansøger til at beskrive, hvordan valg af

byggematerialer og inventar bidrager til en god luftkvalitet. Herunder overvejelser i forhold til at opnå den lavest mulige luftforurening ved afgang.

Ansøger skal vise, hvordan affaldsrum, rengøringsrum, printrum evt. kan aflukkes fra andre områder. I den forbindelse bør overvejelser om etablering af separat ventilation til disse funktioner uddybes i ansøgningen.

Lys- og dagslysforhold

Ansøger skal beskrive relevante forhold vedrørende lys- og dagslysforhold. Dags- og kunstlys bør samtænkes med energiforbrug. Ansøgers overvejelser i forhold til at skabe gode og oplevelsesrige lys- og dagslysforhold bør fremgå af ansøgningen.

Der vil blive lagt vægt på, at dagslysforholdene er optimeret i forhold til funktionaliteten i de enkelte rum, og at ansøger viser løsninger, der minimerer risikoen for blænding og overophedning.

Akustik

Ansøger skal redegøre for, hvordan der opnås en god akustik i projektet. Ansøger skal vise, hvordan der opnås et behageligt lydmiljø, f.eks. med etablering af zoneinddelinger i forhold til forskellige aktiviteter og generel reduktion af støjgener i bygningen, såvel som fra omgivelserne.

Hvis de valgte løsninger er effektive og fornuftige set i forhold til det samlede projekt, vil der blive set positivt på løsninger, der opfylder højere krav end bygningsreglementets krav.

Økonomisk robusthed

Bæredygtighed handler også om den økonomiske synsvinkel, hvor der er skabt balance mellem omkostninger og kvalitet over byggeriets levetid, samt fokus på værdiskabelse under udførelse og i driftsfasen.

Ansøger skal dokumentere en sund og gennearbejdet projektøkonomi. Fonden vil se positivt på ansøgninger, der indeholder et gennearbejdet, totaløkonomisk grundlag for anlægsfasen og for driftsfasen. Der kan f.eks. være tale om beskrivelse af sammenhængen mellem investering i materialer/teknologier i anlægsfasen, der på sigt kan gavne levetid og driftsbudgetter. Der vil blive set positivt på projekter med løsninger, der sikrer nem servicering, rengøring og vedligehold af materialer og udearealer, et lavt energi- og vandforbrug samt overvejelser om materialers levetid.

Ansøger skal sandsynliggøre, at forhold, som kan udgøre en økonomisk risiko, er belyst og vurderet på et relevant niveau. Herunder f.eks. funderingsforhold, jordforhold og andre relevante risici som særligt sårbare bygningsdele. Konkrete eksempler på risikobehæftede forhold og sårbare bygningsdele kan findes via Byggeskadefonden.